

SAMED BEHRENGİ

KÜÇÜK
KARA BALIK

www.kitapci.com.tr

SAMED BEHRENGİ
(Tebriz, Haziran 1939 / Tebriz, Ağustos 1968)

İranlı öğretmen, çocuk hikayeleri ve halk masalları yazarı, derleyicisi, araştırmacı ve mütercim.

Haziran 1939'da Tebriz'in Çerendâb mahallesinde dünyaya geldi. Babasının adı İzzet, annesinin adı Sârâ idi. Samed'in iki erkek ve üç kızkardeşi daha vardır. İlk okulu bitirdikten sonra Tebriz'deki "Debîristân-i Terbiyet" ve "Dânişserâ-yi âlî" adlı öğretmen okullarında okudu.

Öğrenimini tamamladıktan sonra Mamkan, Gogan, Ahircan gibi köy okullarında öğretmenliğine başladı ve kısa ömrünün sonuna kadar bu görevde kaldı. Öğretmenlik yaparken bir taraftan da Tebriz Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde gece derslerine devam etti. Azerbaycanlı köylü çocuklarına rehberlik hizmetleri sunarken onlar için masallar yazdı. Azerbaycan halk edebiyatını inceledi.

Ağızdan ağıza dolaşan halk masallarını toplayarak bu malzemeyi Azerî Türkçesi ve Farsça olarak yeniden kaleme aldı. Edebî faaliyetlerinin belki de en önemlisi olan bu çalışmasının yanı sıra Azerbaycan folkloru ve İran eğitim sistemi üzerine eğildi; eğitim sisteminin aksayan yanlarını tespit ettikten sonra çözüm

yolları üretti. O dönemin önemli gazetelerinde ve dergilerinde çıkan yazılarında S. Garanguş, Çingiz, Merâtî, Bâbek, Behreng, Adıbatmış, Daryûş, Nevvâb Merâgî, S. Adam, Solma gibi takma adlar kullandı. Âdîne adlı haftalık bir gazete çıkardıysa da, o dönemin baskıcı yönetimi altında bu gazete varlığını sürdüremedi. 1968 yılı Ağustos ayında Aras ırmağında boğularak can verdi. Behrengî'nin belli başlı eserleri:

I. İnceleme, gözlem ve makale dalındaki yapıtları:

Kondukâv der mesâil-i terbiyetî-yi İran (İran Eğitim Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme); Folklor u zebân-i Âzerbaycan (Azerbaycan dili ve folkloru); Mecnû'a-yi makâlehâ (Makaleler Mecmuası); Bihrûz-i Dihkânî ile birlikte hazırladığı ve bu kitapta çevirisi sunulan Efsânehâ-yi Âzerbaycan (Azerbaycan masalları) (İki cilt bir arada; Birinci baskı Tahran 1354 şemsî/1975; dördüncü baskı Tahran 1357/1978), Tapmacalar ve Koşmacalar (Tebriz 1345/1966).

II. Masal ve hikaye dalındaki yapıtları:

Ulduz u Kelâğhâ (Yıldız ile Kargalar), Behrengî'nin ilk çocuk kitabıdır ve dostlarından birinin üvey çocuğunun yaşamından esinlenerek kaleme almış ve bu kitabın gördüğü ilgi Behrengî'yi başka kitaplar yazmaya teşvik etmiştir. Bu kitap 1345/1966 yılında Tebriz'de basılmıştır.

İtalya ve Çekoslovakya'da ödül aldığı Mâhi-yi siyâh-i kuçulu (Küçük Kara Balık). Türk ressamı ve karikatürcüsü Mehmet Sönmez tarafından resimlenen bu yapıt uluslararası fuarlarda iki onur madalyası aldı. İran'da da 1968 yılında Şûrâ-yi kitâb-i kûdek (Çocuk Kitapları Şurası) tarafından yılın kitabı seçildi.

Küçük Kara Balık

Denizin derinliklerinde yaşlı balık oniki bin çocuğu ve torununu başına toplamış onlara masal anlatıyordu:

Bir zamanlar annesiyle ırmakta yaşayan küçük bir karabalık vardı. Bu ırmak dağdaki bir kayadan doğuyor ve vadinin tabanında akıyordu.

Küçük balık ile annesinin evi siyah bir taşın arkasıydı; yosunlar da evin çatısını oluşturuyordu. Geceleri yosunların altında uyuyorlardı. Bir defacık olsun evlerinden ay ışığını görmek küçük balığın özlemiydi.

Anne ile yavrusu sabahtan akşama dek birbirinin peşine düşer, bazen öbür balıklara karışır, hızlı hızlı küçücük bir mekanda dolaşır dururlardı. Annesinin bıraktığı on bin yumurtadan kala kala bir bu yavru balık kalmıştı.

Küçük balık birkaç gündür düşünceliydi ve çok az konuşuyordu. Tembel tembel, isteksizce o yana bu yana gidiyor, çoğu zaman annesinin peşine takılıyordu. Annesi, yavrusunda bir keyifsizlik olduğunu, yakında iyileşeceğini sanıyordu ama Kara Balığın derdi öyle böyle dert değildi. Küçük Balık bir sabah erkenden, daha güneş doğmadan annesini uyandırdı:

- Anneciğim, seninle biraz konuşmak istiyorum.

Annesi uykulu uykulu:

- Yavrucuğum, bula bula bu vakti mi buldun? Daha sonra konuşsak olmaz mı? İstersen gezintiye çıkalım ha, ne dersin?

- Hayır anneciğim, artık dolaşamıyorum. Buradan gitmeliyim.

- Mutlaka gitmen mi gerekiyor?

- Evet anneciğim, gitmeliyim.

- Ama, sabahın köründe nereye gideceksin?

- Irmağın nereye kadar gittiğini görmek istiyorum. Biliyor musun anneciğim, aylardır bu ırmağın sonu neresi diye

düşünüp duruyorum. Ama hâlâ işin içinden çıkamadım. Dün geceden beri gözüme uyku girmedi. Nihayet, gidip ırmağın sonunu bulmaya karar verdim. Başka yerlerde neler olup bittiğini bilmek istiyorum.

Annesi gülerek:

- Ben de çocukken çok düşünürdüm böyle şeyleri. Yavrucuğum, ırmağın başı, sonu olmaz ki. İşte hepsi bu kadar. Irmak hep akar durur ve hiçbir yere de varmaz.
- Ama anneciğim, her şeyin bir sonu olmaz mı? Gece sona erer, gündüz sona erer, ay öyle, yıl öyle...

Annesi sözünü kesti:

- Böyle büyük lafları bırak bir yana; kalk, dolaşmaya çıkalım. Şimdi laf değil, gezinti zamanı!
- Hayır anneciğim. Ben böyle gezmelerden bıktım artık. Yola düşüp gitmek, başka yerlerde neler olup bittiğini öğrenmek istiyorum. Bu lafları bana birinin öğrettiğini düşünüyorsun ama bilmeni isterim ki çoktandır düşünüyordum ben bunları. Elbette ondan bundan da çok şey öğrendim. Örneğin şunu anladım: Balıkların çoğu yaşlandıkları zaman ömürlerini boşu boşuna geçirdiklerinden yakınırırlar. Sürekli sızlanır, lanet okur, her şeyden şikayet ederler. Ben bilmek istiyorum; gerçekten de yaşamak dediğimiz şey şu bir avuç yerde yaşlanıncaya kadar dolaşıp durmaktan mı ibaret; yoksa dünyada başka şekilde yaşamak da mümkün mü?

Küçük Balığın sözleri bitince annesi:

- Yavrucuğum, çıldırdın mı sen? Dünya... Dünya da ne demek oluyor? Dünya burası işte; yaşam ise işte yaşıyoruz, varız...

Bu sırada evlerine büyük bir balık yaklaştı:

- Komşu, ne diye çocuğunla tartışıyorsun? Bugün dolaşmaya çıkmayacak mısınız yoksa?
- Anne balık komşunun sesiyle evden çıktı:

- Ne günlere geldik bak! Artık çocuklar annelerine akıl öğretiyorlar!

Komşu:

- Ne oldu ki?

Anne balık:

- Bak şu bücüre, nerelere gitmek istiyor! Dünyada neler olup bitiyor, gidip göreceğim diye tutturdu da tutturdu. Boyundan büyük laflar işte!

Komşu:

- Küçüğüm, sen ne zaman bilgin, filozof oldun da bizim haberimiz olmadı?

Küçük Balık:

- Hanımefendi, kime bilgin, filozof diyorsunuz bilmem ama, bu dolaşmalardan sıkıldım artık. Bu yorucu gezmeleri sürdürmek istemiyorum. Göz açıp kapayana kadar sizler gibi yaşlanmış olacağım ve eskisi gibi gözü, kulağı kapalı kalacağım. İstemiyorum, anlıyor musunuz?

Komşu:

- Vay vay vay!... Ne biçim laf bunlar!

Annesi:

- Biricik çocuğumun böyle olacağını hiç düşünmezdim. Hangi soysuz, güzel yavrumun aklına girdi, bilmem!

Küçük Balık:

- Hiç kimse aklıma filan girmedi. Benim aklım, fikrim var; anlıyorum; gözüm var, görüyorum.

Komşu Küçük Balığın annesine:

- Kardeş, hani dedikoducu salyangoz vardı....

Annesi:

- İyi dedin valla; çocuğumla pek uğraşıyordu. Allah'ın belası!

Küçük Balık:

- Yeter anne! Benim arkadaşımdı o.

Annesi:

- Balıkla salyangozun arkadaşlığı; pöh, hiç duymamıştım!

Küçük Balık:

- Balık ile salyangozun düşman olduklarını duymamıştım; ama günahına girdiniz onun.

Komşu:

- Martaval bunlar.

Küçük Balık:

- Siz martaval okuyorsunuz.

Annesi:

- Ölümü hak etmişti o. Şurada burada otururken ne laflar ettiğini unuttun galiba.

Küçük Balık:

- Öyleyse beni de öldürün. Ben de aynı lafları ediyorum çünkü.

Başınızı ağrıtmayım. Tartışma sesine diğer balıklar da geldi.

Küçük balığın sözleri herkesi sinirlendirmişti.

Yaşlı balıklardan biri:

- Sana acıyacağımızı mı sandın?

Öbürü:

- Ufaklık kaşınıyor iyice.

Kara Balığın annesi:

- Çekilin kenara! İlişmeyin çocuğuma!

Bir başkası:

- Hanım, hanım, madem çocuğunu gerektiği gibi terbiye etmiyorsun, cezasını da çekeceksin.

Komşu:

- Sizinle komşu olmaktan utanıyorum.

Bir başkası:

- İşi daha ileri götürmeden, gönderelim şunu yaşlı salyangozun yanına.

Balıklar Küçük Kara Balığı yakalamaya geldiklerinde dostları etrafını çevirip tehlikeden kurtardılar. Kara Balığın annesi hem dövünüp hem ağlıyor "Vah vah vah! Yavrum elden gidiyor! Ne yapayım? Ne edeyim? Başımı hangi taşlara

çalayım?" diyordu.

Küçük Balık:

- Anneciğim, benim için ağlama. Şu aciz, ihtiyar balıkların haline ağla.

Balıklardan biri uzaktan bağırdı:

- Bızdık, ağzını bozma!

İkincisi:

- Gittikten sonra pişman olursan, bir daha aramıza almayız seni.

Üçüncüsü:

- Bunlar gençlik hevesidir; gitme.

Dördüncüsü:

- Buranın suyu mu çıktı?

Beşincisi:

- Başka dünya münya yok. Dünya burası işte; geri dön.

Altıncısı:

- Aklını başına toplar da dönersen, o zaman senin akıllı bir balık olduğuna inanırız.

Yedincisi:

- Ama sana alışmıştık biz...

Annesi:

- Acı bana; gitme! Gitme!

Artık Küçük Balığın onlara diyecek sözü kalmamıştı.

Kendisiyle yaşıt olan arkadaşlarından birkaçı onu çağlayana kadar uğurlayıp geri döndü. Küçük Balık onlardan ayrılırken:

- Dostlarım, görüşmek üzere! Unutmayın beni.

Arkadaşları:

- Nasıl unutturuz seni? Bizi sen uyandırdın; önceden hiç düşünmediğimiz şeyleri öğrettin bize. Görüşmek üzere bilgili ve yürekli dostumuz.

Küçük Balık çağlayandan atlayıp bir su birikintisine düştü.

İlkin telaşlanır gibi oldu ama sonra yüzüp su birikintisinde dolaşmaya başladı. O zamana kadar böylesi büyük bir su birikintisi görmemişti.

Yumurtadan çıkmış binlerce kurbağa yavrusu kaynaşıyordu.

Küçük balığı görünce başladılar alay etmeye:

- Aaaa, şunun kılığına bakın! Sen ne biçim yaratıksın böyle?
Balık tepeden aşağı süzdü onları:
- Lütfen terbiyenizi bozmayın. Benim adım "Küçük Kara Balık". Siz de adınızı söyleyin; tanışalım.
Bir kurbağa yavrusu:
- Biz birbirimize Yavru Kurbağa deriz.
Öbürü:
- Soylu sopluyuz.
Diğeri:
- Dünyada bizden güzeli yoktur.
Bir başkası:
- Senin gibi kılıksız ve rüküş değiliz.
Balık:
- Sizin bu denli kendini beğenmiş olduğunuzu tahmin etmezdim. Yine de affediyorum sizi. Çünkü cahilliğinizden böyle konuşuyorsunuz.
Yavru kurbağalar bir ağızdan:
- Biz cahil miyiz yani?
Balık:
- Cahil olmasaydınız, dünyada birçoklarının kendilerine göre bir güzellikleri olduğunu bilirdiniz. Adınız bile size ait değil!
Yavru kurbağalar çok kızdılar ama Küçük Balığın doğru söylediğini görünce manevra yaptılar:
- Boşuna uğraşıyorsun sen. Biz her gün sabahtan akşama kadar dünyayı dolaşırız; ama kendimizden, annemizden, babamızdan başka kimse görmeyiz. kurtçukları hesaba katmıyoruz tabii.
Balık:
- Şu su birikintisinden dışarı çıkamayan sizler nasıl dem vurursunuz dünyayı dolaşmaktan?
Yavru kurbağalar:
- Bunun dışında başka bir dünya daha mı var?
Balık:
- Var ya. Düşünün bakalım, bu su nerelerden geliyor buraya ve neler var suyun dışında?
Yavru kurbağalar:
- Suyun dışı da ne demek? Biz suyun dışını hiç görmedik.

Ha ha ha! Sen aklını oynatmışsın!

Küçük Kara Balık da gülmeye başladı. Yavru kurbağaları kendi hallerine bırakıp yoluna devam etmenin daha iyi olacağını düşündü. Sonra anneleriyle iki laf etmek geldi aklına:

- Anneniz nerede şimdi?

Ansızın bir kurbağanın tiz sesiyle irkildi:

Su kenarında bir taşta oturan kurbağa suya atlayıp balığın yanına geldi:

- İşte geldim, buyur.

Balık:

- Selam büyük hanım.

Kurbağa:

- Soysuz yaratık! Ne poz atıp duruyorsun? Bulmuşsun çocukları; sallıyor da sallıyorsun! Ben, dünyanın bu su birikintisi olduğunu anlayacak kadar çok yaşadım. Haydi, git işine; çocuklarımın da aklını karıştırma!

Küçük Balık:

- Yaşadığının yüz mislini yaşasan da yine aynı cahil ve aciz kurbağa olarak kalacaksın.

Kurbağa sinirlenip Küçük Kara Balığın üstüne atıldı. Balık savrularak dibe vurdu ve dipteki çamurları, kurtçukları birbirine karıştırdı.

Kıvrım kıvrım bir dereydi. Irmağın suyu da birkaç kat artmıştı ama dağlardan dereye bakılsa ırmak, beyaz bir iplik gibi görünürdü. Dağdan büyük bir kaya ayrılıp dereye yuvarlanmış, suyu ikiye ayırmıştı.

El kadar iri bir kertenkele karnını taşa dayamış, sığ sularda yakaladığı kurbağayı kumların üstünde yiyen iri bir yengece bakıyordu. Küçük Balık ansızın yengeci görünce korktu; uzaktan selam verdi. Yengeç ters ters bakarak:

- Ne terbiyeli balıksın sen! Yaklaş küçüğüm, yaklaş!

Küçük Balık:

- Dünyayı dolaşmaya gidiyorum ve sizin avınız olmayı hiç mi hiç düşünmüyorum.

Yengeç:

- Neden bu kadar kötümser ve korkaksın Küçük Balık?

Balık:

- Ben ne kötümserim, ne korkak. Gözümün gördüğünü, aklımın söylediğini dile getiririm.

Yengeç:

- Pekala, de bakalım, gözün ne gördü, aklın ne söyledi de seni avlamak istediğimi düşündün?

Balık:

- Lafı dolaştırıp durma.

Yengeç:

- Kurbağayı mı söylemek istiyorsun? Sen de çok safmışsın canım! Kurbağalarla aram iyi değil; bu yüzden avlıyorum onları. Akılları sıra dünyadaki tek varlığın kendileri olduğunu ve mutlu olduklarını sanıyorlar. Ben de onlara gerçekten dünyanın kimin elinde olduğunu anlatmak istiyorum. Artık korkmana gerek yok canım, yaklaş, yaklaş! Yengeç sözlerini bitirdikten sonra Küçük Balığa doğru yampiri yampiri yürümeye başladı. Yürümesi o denli gülünçtü ki balığın gülmesi tuttu elinde olmadan.

- Zavallı! Daha sen yürümeyi öğrenmemişsin, dünyanın kimin elinde olduğunu nereden bileceksin?

Balık yengeçten ayrıldı. Derken suya bir gölge düştü ve kuvvetli bir darbe yengeci kuşlara gömdü. Kertenkele yengecin haline gülerken durduğu yerden kaydı ve az daha suya düşecekti. Yengeç bir daha çıkmadı. Küçük Balık bir çocuk çobanın su kenarında durmuş ona ve yengece baktığını gördü. Suya koyun ve keçi sürüsü yaklaşıyordu. Ağızlarını suya daldırıp meleşiyorlardı. Sesleri vadide yankılanıyordu.

Küçük Kara Balık keçilerle koyunlar sularını içip gidene kadar bekledi. Sonra kertenkeleye seslendi:

- Kertenkeleciğim, Ben Küçük Kara Balığım. Nehrin sonunu bulmaya gidiyorum. Senin akıllı ve bilgili bir varlık olduğunu düşünüyorum. Bir şey sorabilir miyim?

Kertenkele:

- İsteddiğini sor.

Balık:

-Pelikanlar, testere balıkları ve balıkçılar yolda çok

korkuttular beni. Onlar hakkında bir şeyler biliyorsan, anlat bana.

Kertenkele:

- Testere balığı ile balıkçıl buralarda bulunmaz. Testere balığı aslında denizde yaşar. Pelikana gelince buralarda olabilir. Sakın aldanıp da torbasına girerim deme!

Balık:

-Ne torbası?

Kertenkele:

- Pelikanın boynunun altında çok su alan bir torbası var. Suda yüzerken bazen balıklar bilmeden torbasına girer ve dosdoğru midesine giderler. Tabii pelikan aç değilse, balıkları bu torbada sonra yemek için depolar.

Balık:

- Balık bir kere torbaya girerse, bir daha çıkamaz mı?

Kertenkele:

- Torbayı parçalamaktan başka çare yok. Ben sana bir hançer vereyim. Pelikana yakalanırsan, dediğimi yaparsın. Kertenkele bir taşın aralığına girdi ve çok küçük bir hançerle geri döndü. Balık hançeri alarak:

- Kertenkeleciğim, çok şefkatlisin. Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

Kertenkele:

- Bir şey değil canım. Bende bu hançerlerden çok var. Boş kaldığım zamanlar oturup bitki dikenlerinden hançer yapar, senin gibi akıllı balıklara veririm.

Balık:

- Benden önce de buradan geçen balık oldu mu?

Kertenkele:

- Çok geçtiler. Onlar şimdi bir grup oluşturdular ve balıkçı adamı basbayağı bunalttılar.

Kara Balık:

- Afedersin; laf lafı açıyor işte. Lütfen gevezeliğime verme. Balıkçıyı nasıl bunalttıklarını anlatır mısın?

Kertenkele:

- Her zaman bir arada değiller. Balıkçı ağ attığı zaman, ağın içine girip denizin dibine kadar çekerler ağı.

Kertenkele kulağını taşın aralığına koydu ve kulak kabartarak:

- Ben gideyim artık. Çocuklarım uyanmış.

Kertenkele taşın aralığına girdi. Balık tekrar düştü yola.

Soruların biri geliyor, biri geçiyordu aklından. "Irmak denize dökölüyor mu acaba? Pelikan benimle uğraşmasa bari!

Testere balığı hemcinslerini de öldürüp yer mi acaba?

Balıkçılın bizimle ne düşmanlığı olabilir ki?"

Küçük Balık hem yüzüyor hem düşünüyordu. Her karış

yolda yeni bir şey görüyor, yeni bir şey öğreniyordu.

Taklalar atarak çağlayanlardan düşmek ve yüzmeye devam

etmekten hoşlanıyordu artık. Güneşin sıcaklığını sırtında

hissettikçe kuvvet alıyordu. Bir yerde ceylanın biri acele

acele su içiyordu. Küçük Balık selam verdi:

- Güzel ceylan, neden acele ediyorsun?

Ceylan:

- Avcı peşime düştü; üstelik vurdu beni, bak işte.

Küçük balık kurşunun isabet ettiği yeri göremedi ama ceylanın aksayarak koşmasından doğru söylediğini anladı.

Bir başka yerde kaplumbağalar güneşin sıcağı altında

kestiriyorlar, öbür tarafta keklik kahkahaları vadide

yankılanıyordu. Dağ bitkilerinin kokusu havada dalga dalga

yayılıp suya karışıyordu.

Öğleden sonra vadinin genişleyip suyun ormanın ortasından

geçtiği bir yere geldi. Su o kadar çoğalmıştı ki Kara Balık

iyiden iyiye keyiflendi. Sonra birçok balığa rastladı.

Annesinden ayrıldığından beri balık görmemişti. Birkaç

küçük balık başına toplandı. "Yabancısın galiba?" dediler.

Kara Balık:

- Evet, yabancıyım. Uzaklardan geliyorum.

Küçük balıklar:

- Nereye gidiyorsun?

Kara Balık:

- Irmağın sonunu bulmaya gidiyorum.

Küçük balıklar:

- Hangi ırmağın?

Kara Balık:

- İçinde yüzdüğümüz ırmağın.

Küçük balıklar:

- Biz buna nehir deriz.

Kara Balık bir Şey demedi. Küçük balıklardan biri:

- Pelikanın yolumuzu tuttuğunu biliyor musun?

Kara Balık:

- Evet, biliyorum.

Bir başkası:

- Pelikanın ne kadar büyük torbası olduğunu da biliyor musun peki?

Kara Balık:

- Bunu da biliyorum.

Küçük balık:

- Yine de gitmek istiyorsun, öyle mi?

Kara Balık:

- Evet, ne olursa olsun, gideceğim.

Kısa zamanda balıklar arasında yayıldı haber. "Küçük bir kara balık uzaklardan gelmiş. İrmağın sonunu bulmaya gidiyormuŐ. Üstelik pelikandan hiç mi hiç korkmuyormuŐ!"

Birkaç küçük balık Kara Balık'la birlikte gitmeyi

dŐndlirse de büyük balıklardan korktukları için ıtları

ıkmadı. Birkaçı da "Pelikan olmasa, seninle gelirdik. Ama pelikanın torbasından korkuyoruz" dediler.

İrmak kenarında bir köy vardı. Köylü kadınlarla kızlar

ırmakta çamaŐır ve bulaŐık yıkıyorlardı. Küçük Balık bir

süre onların konuŐmalarını dinledi, biraz da çocukların

yzmelerini seyredip yola koyuldu. AkŐam oluncaya kadar

gitmeye devam etti. Sonra bir taşın altına girip uyudu.

Gece yarısı uyandı. Baktı, ay ışığı suya vurmuŐ ve her tarafı aydınlatmıŐtı.

Küçük Kara Balık ayı çok severdi. Ay ışığının vurduğ

geceler Balık yosunların arasından szlp ayla birkaç

kelime konuşmak isterdi ama her defasında annesi uyanıp

onu tekrar yosunlara eker ve uyuturdu.

Küçük Balık ay ışığına çıkıp:

- Selam güzel ay!

Ay:

- Selam Küçük Kara Balık. Sen neredeydin, şimdi burası neresi?

Balık:

- Dünya seyahatine çıktım.

Ay:

- Dünya çok büyük. Her tarafı dolaşamazsın.

Balık:

- Olsun; gidebildiğim kadar gideceğim.

Ay:

- Sabaha kadar yanında kalmak isterdim ama büyük bir kara bulut bu yana geliyor; ışığımı kapatacak.

Balık:

- Güzel ay; ben senin ışığını çok seviyorum. Işığının hep beni aydınlatmasını isterdim.

Ay:

- Balıkçığım, doğrusunu istersen, ışığım yok benim. Güneş bana ışık verir, ben de onu yeryüzüne gönderirim. Hiç duymadın mı insanlar birkaç yıla kadar uçup üstüme konacaklar?

Balık:

- Bu imkansız bir şey.

Ay:

- Güç bir iş, ama insanlar neyi yapmak isterse...

Ay sözünü bitiremedi. Kara bir bulut gelip ayı kapadı ve gece tekrar kapkaranlık oldu. Küçük Balık yapayalnız kalmıştı. Şaşkınlık içinde birkaç dakika karanlığa baktı.

Sonra taşın altına girip uyudu.

Sabah erkenden uyandı. Başucunda fısıldaşan birkaç küçük balık gördü. Kara Balığın uyandığını görünce bir ağızdan:

- Günaydın!

Kara Balık hemen tanıdı onları:

- Günaydın! Sonunda peşime düştünüz demek ki.

Küçük balıklardan biri:

- Evet; ama hâlâ korkumuz geçmedi.

Bir başkası:

- Pelikanı düşünmekten rahatımız, huzurumuz kaçtı.

Kara balık:

- Siz çok düşünöyörsünüz. Hep düşünmek, hep düşünmek gerekmez. Yola çıkınca korkunuz mutlaka geçer. Ama tam hareket edecekleri sırada çevrelerindeki su kabardı, üstlerine bir kapak geldi ve her taraf karardı. Kaçış yolu kalmamıştı. Kara Balık pelikanın gagasına düştüklerini anladı hemen.

Küçük Kara Balık:

-Arkadaşlar, pelikanın gagasına düştük ama kaçış yolu da tümöyle kapalı sayılmaz.

Küçük balıklar ağlamaya başladılar. İçlerinden biri:

- Artık kaçacak yolumuz kalmadı. Senin yüzünden bunlar! Yanımıza gelip ayarttın bizi!

Bir başkası:

- Şimdi hepimizi yutacak. İşimiz bitik!

Birden suda korkunç bir kahkaha duyuldu. Pelikanın gülüşüydü bunlar:

- Ne kadar çok küçük balık yakaladım! Ha ha ha ha...Gerçekten acıyorum size! Yutmaya kıyamıyorum! Ha ha ha...

Küçük balıklar yalvarıp yakarmaya başladılar:

- Pelikan beyefendi hazretleri! Ne zamandır sizin hakkınızda övgü dolu sözler duyardık. Lutfedip mübarek gaganızı biraz açın da dışarı çikalım, bundan böyle hep duacınız olalım.

Pelikan:

- Hemen şimdi sizi yutmak istemiyorum. Depolanmış balığım var. Bakın aşağılara...

Torbanın dibinde irili ufaklı birkaç balık vardı. Küçük balıklar:

- Pelikan beyefendi hazretleri! Biz bir şey yapmadık; suçsuzuz. Şu Küçük Kara Balık ayarttı bizi...

Küçük Balık:

- Korkaklar! Bu hilekar kuşu bağış madeni mi sandınız ki böyle yalvarıyorsunuz?

Küçük balıklar:

- Senin ağzından çıkanı kulağın duymuyor. Göreceksin şimdi; Pelikan beyefendi hazretleri bizi affedip seni yutacak!

Pelikan:

- Evet, affederim sizi ama bir şartla.

Küçük balıklar:

- Şu geveze balığı boğarsanız, özgürlüğünüzü kazanırsınız.

Küçük Kara Balık kenara çekildi. Küçük balıklara:

- Kabul etmeyin! Bu hilekar kuş bizi birbirimize düşürmek istiyor. Bir planım var...

Küçük balıklar sadece kendi kurtuluşlarını düşündükleri için Küçük Kara Balığın üstüne çullandılar. Küçük Balık torbanın gerisine doğru çekildi ve yavaşça:

- Korkaklar! Öyle de olsa, böyle de olsa, yakalandınız bir kere. Kaçacak yeriniz de yok. Üstelik gücünüz bana yetmez.

Küçük Balıklar:

- Seni boğacağız. Biz özgürlüğümüzü istiyoruz.

Kara Balık:

- Aklınızı kaybetmişsiniz siz. Beni boğsanız bile kaçış yolu bulamayacaksınız. Kanmayın ona!

Küçük balıklar:

- Canını kurtarmak için söylüyorsun bunları. Yoksa bizi düşündüğünden değil.

Kara Balık:

- Öyleyse dinleyin beni; size bir yol göstereyim. Cansız balıklar arasında ölmüş gibi yapacağım. Haydi görelim bakalım, pelikan sizi serbest bırakacak mı bırakmayacak mı? Dediğimi kabul etmezseniz şu hançerle hepinizi öldürürüm ya da torbayı parçalayıp kaçırım ve siz...

Balıklardan biri sözünü kesti:

- Yeter artık! Bu sözlere dayanamıyorum... Hüngür... hüngür.. hüngür.

Kara Balık onun ağladığını görünce:

- Şu hanım çocuğunu niye aldınız yanınıza?

Sonra hançeri çıkarıp küçük balıkların gözüne tuttu. Balıklar ister istemez onun önerisini kabul etti. Yalancılıktan kavga ettiler. Kara Balık da ölmüş gibi yaptı. Küçük balıklar yukarı çıkarak:

- Pelikan beyefendi hazretleri! Geveze Kara Balığı boğduk...

Pelikan güldü:

- İyi ettiniz. Ödül olarak sizi diri diri yutacağım. Böylece midemde gezinmiş olursunuz.

Küçük balıklar kıpırdayacak fırsat bulamadılar ve yıldırım hızıyla pelikanın boğazından geçtiler. İşleri bitmiş oldu. Kara Balık o sırada hançerini çekti. Bir darbede pelikanın torbasını yarıp kaçtı. Pelikan acıdan çığlık atmaya, başını suya vurmaya başladı ama Küçük Balığı takip edemedi. Kara Balık öğle olana kadar gitti. Artık dağ ve vadi bitmişti ve ırmak dümdüz bir kırdan geçiyordu. Sağdan soldan birkaç küçük çay da ırmağa katılmış ve su bir o kadar çoğalmıştı. Kara Balık suyun çokluğundan zevk alıyordu. Birden kendine geldi ve suyun dibinin olmadığını gördü. O yana gitti, bu yana gitti, hiçbir kenara ulaşamadı. Küçük Balık suda kaybolmuştu! Yüzdü de yüzdü, yine bir yere varamadı. Ansızın uzun ve büyük bir hayvanın yıldırım hızıyla kendisine saldırmakta olduğunu farketti. Karşısında ağzının önünde iki kenarlı bir testere vardı. Küçük Balık testere balığının onu paramparça edeceğini düşünerek toparlandı, oradan sıvışıp su yüzüne çıktı. Bir süre sonra deniz dibini görmek için dalışa geçti. Yolda bir balık sürüsüne rastladı. Binlerce binlerce balık! Sordu birine:

- Arkadaş, ben yabancıyım. Uzaklardan geliyorum. Burası neresi?

Balık arkadaşlarına seslendi:

- Bakın, bir tane daha...

Sonra Kara Balığa:

- Arkadaş, hoş geldin denize.

Balıklardan bir başkası:

- Bütün ırmaklar ve nehirler buraya dökülür. Tabii bazıları da bataklığa gider.

Öbürü:

- İstedğin zaman bizim grubumuza girebilirsin.

Denize ulaştığı için Küçük Kara Balık sevinçliydi.

- İyisi mi şöyle bir dolaşayım. Sonra gelir sizin grubunuza katılırım. Balıkçının ağını kaçıırken ben de sizinle olmak isterim.

Balıklardan biri:

- Yakında dileğine kavuşursun. Şimdi gidip dolaş ama su yüzüne çıkarsan balıkçıla dikkat et. Bu günlerde kimsenin gözünün yaşına bakmıyor. Günde dört beş balık avlamadan yakamızı bırakmıyor. Kara Balık deniz balıklarının sürüsünden ayrılıp tek başına yüzmeye başladı. Bir süre sonra su yüzüne çıktı. Güneş ışığı sıcacıktı. Küçük Kara Balık güneşin yakıcı sıcaklığını sırtında hissediyor, bundan zevk alıyordu. Usul usul ve keyifle deniz yüzeyinde yüzerken " Her an ölümle yüz yüze kalabilirim. Ama yaşayabildiğim sürece ölümü karşılamaya gitmem gerekmez. Bir gün ister istemez ölümle karşılaşacağım; bu önemli değil. Önemli olan benim yaşamamın veya ölümümün başkalarının yaşamını nasıl etkileyeceği...." diye düşünüyordu.

Küçük Kara Balık daha fazla düşünce ve hayal dünyasında kalamadı. Balıkçıl geldi, onu yakalayıp götürdü. Küçük Balık balıkçılın uzun gagasında çırpınıyor ama kurtaramıyordu kendini. Balıkçıl onu belinden öyle sıkı kavramıştı ki çok canı yanıyordu. Küçük bir balık suyun dışında ne kadar yaşayabilirdi ki! Balık düşünüyordu kendi kendine. Keşke balıkçıl onu hemen yutsaydı! En azından onun midesindeki su ve rutubet birkaç dakika daha ölmesini engelleyebilirdi. Bunları düşünerek balıkçıla:

- Niçin beni diri diri yutmuyorsun? Ben öldükten sonra vücudu zehirle dolan balıklardanım.

Balıkçıl bir şey demedi. şöyle düşündü içinden:

- Uyanık seni! Neler çeviriyorsun aklın sıra? Beni konuşturup ağızımdan kurtulmayı mı düşünüyorsun acaba? Uzaktan kara görünmüş, gittikçe yaklaşıyordu. Kara Balık "Karaya varırsak, işim bitti demektir" diye düşündü kendi kendine.

- Biliyorum, beni çocuklarına götürüyorsun. Ama karaya varana kadar ben ölmüş olurum ve bedenim zehirli bir torbaya dönüşür. Çocuklarına acımıyor musun hiç?

Bu kez balıkçıl düşünmeye başladı: "İhtiyatlı olmakta yarar var. Seni ben yeyip çocuklarıma başka balık avlayım... Ama

işin içinde bir numara olmasın sakın! Hayır, hayır, hiçbir şey yapamazsın sen."

Balıkçıl bunları düşünürken Kara Balığın bedeninin gevşeyip hareketsiz kaldığını gördü. Yine düşünceye daldı: " Öldü mü yani? Şimdi ben de yiyemem artık onu. Böylesi yumuşak ve ince bir balığı yasaklıyorum kendime."

"Hey ufaklık! Henüz yarı canlısın. Şimdi seni yiyebilir miyim acaba?" diyecek oldu ama lafını bitiremedi. Gagasını açar açmaz Kara Balık fırlayıp aşağıya düştü. Balıkçıl fena oyuna geldiğini anladı ve Küçük Kara Balığın peşine düştü. Balık yıldırım hızıyla suya doğru ilerliyordu. Suya kavuşma arzusuyla kendinden geçmiş, kuruyan ağzını denizin nemli rüzgarına çevirmişti. Ama suya dalıp da soluklanana kadar balıkçıl yıldırım hızıyla yetişti ve bu kez balığı öyle süratle avlayıp yuttu ki zavallı balık başına nasıl bir bela geldiğini bir süre anlayamadı. Tek hissettiği her tarafın nemli ve karanlık oluşuydu. Hiçbir yol yoktu ve ağlama sesleri geliyordu. Gözleri karanlığa alışınca, bir köşede büzülmüş ağlayan ve sürekli annesini isteyen küçücük bir balık gördü. Kara Balık yaklaştı:

-Küçüğüm, kalk da bir çare düşünmeye bak. Ağlayıp anneni istemen neye yarar?

Minik balık:

-Sen de... kimsin? ... Görmüyor musun?.... Ölü... yorum. Hüngür... hüngür. Anneciğim artık seninle gelip balıkçının ağnı dibe çekemeyeceğim... hüngür... hüngür!

Küçük Kara Balık:

-Yeter artık, kes! Rezil ettin bütün balıkları!

Minik balık ağlamayı kesince Küçük Kara Balık:

- Balıkçılı öldürüp balıkları kurtarmak, huzura kavuşturmak istiyorum. Ama önce seni dışarı göndermeliyim; yoksa bir çuval inciri berbat edersin.

Minik balık:

- Sen kendin ölüyorsun, nasıl öldüreceksin balıkçılı?

Küçük Kara Balık hançerini gösterdi:

- İçerden karnını parçalayacağım. Şimdi beni dinle.

Balıkçılın gıdıklanması için ben oraya buraya koşturmaya,

dönüp dolanmaya başlayacağım. Ağzını açıp da kah kah gülmeye başlayınca sen fırla dışarı.

Minik balık:

- Peki sen ne yapacaksın?

Küçük Kara Balık:

- Beni düşünme sen. Bu soysuzu öldürmeden dışarı çıkmayacağım.

Küçük Kara Balık bunu söyledikten sonra dönüp dolanmaya, o yana bu yana koşturmaya ve balıkçılın midesini gıdıklamaya başladı. Minik balık balıkçılın midesinin ağzında hazır bekliyordu. Balıkçıl ağzını açıp da kah kah gülmeye başlayınca minik balık dışarı fırladı ve az sonra da denize düştü. Ne kadar beklediye de Kara Balık'tan haber yoktu. O sırada balıkçıl kıvranmaya, çığlık atmaya başladı. Sonra çırpınıp süzüldü süzüldü ve şlapp diye suya düştü. Suda da çırpınışını sürdürdü. Yine haber yoktu Küçük Kara Balık'tan...

Yaşlı balık masalını bitirdi ve on iki bin yavrusuna ve torununa:

-Artık yatma vakti çocuklar. Gidip yatın bakalım.

Çocuklar ve torunlar:

-Büyükanne, minik balığa ne olduğunu söylemedin.

Yaşlı balık:

-O da yarın akşama kaldı. şimdi yatma vakti. İyi geceler.

On bir bin dokuz yüz doksan dokuz küçük balık "İyi geceler" dileyerek yatmaya gitti. Büyükanne de uykuya daldı. Ama küçük bir kırmızı balık ne yaptı ne ettiyse de uyuyamadı. Sabaha kadar denizi düşündü hep...

Bitti

BİR SEFTALİ
BİN SEFTALİ
Samed Behrengi

BİR ŞEFTALİ, BİN ŞEFTALİ

Fakir ve susuz köyün bitişğinde çok büyük bir bağ vardı, güzel mi güzel, içinden suyu akan, meyva ağaçlarıyla dolu bir bağ. Bağ o kadar büyük ve ağaçlıktı ki bir ucundan dürbünle baksan, öbür ucunu göremezdin.

Köy ağası birkaç yıl önce araziyi parselleyip köylülere satmış, ama bağı kendine ayırmıştı. Tabii köylülerin arazisi düz ve ağaçlık değildi. Su da yoktu üstelik. Vadinin ortasında bir düzlük vardı. İşte ağanın bağı orasıydı. Köylüler ağadan satın aldıkları tepelerdeki engebeli arazilerde ve vadideki yamaçlarda arpa, buğday ekiyorlardı.

Her neyse, geçelim bunları; belki de öykümüzle ilgisi yok. Bağda iki şeftali ağacı yetişmişti. Biri daha küçük ve gençti. Bu iki ağacın yaprağı, çiçeği tıpatıp birbirine benzerdi. Her gören daha ilk bakışta ikisinin de aynı cins ağaç olduğunu anlardı.

Büyük ağaç aşılıydı. Her yıl iri iri, pembe pembe, güzel şeftaliler verirdi. Avuca zor sığan bu şeftalileri insan ısırıp yemeye kıyamazdı.

Bahçıvan büyük ağacı bir yabancı mühendisin aşılacağını, aşığı da memleketinden getirdiğini söylerdi. Bu kadar çok para harcanan bir ağacın şeftalileri de elbette kıymetli olur. Nazar değmesin diye birer tahtaya Kur'ân'dan "Ve in yekâd" âyeti yazılıp ağaçların gövdesine tutturmuşlardı. Küçük şeftali ağacı hemen hemen her yıl bin çiçek açar ama bir şeftali bile vermezdi. Ya çiçeklerini döker, ya da şeftaliler olgunlaşmadan sararıp dökülürdü. Bahçıvan elinden geleni yapıyordu yapmasına ama küçük şeftali ağacında hiç değişiklik olmuyordu. Her yıl dallanıp budaklanıyor, yine de ilaç niyetine bir şeftali bile büyütüyordu.

Küçük ağacı da aşılacak geldi bahçıvanın aklına; ama ağaç yine değişmedi. İnat ediyordu sanki. İyice bunalan bahçıvan bir hileyle ağacı korkutmak istedi. Gidip bir testere getirdi; karısına da seslendi. Küçük şeftali ağacının önünde testere bilemeye koyuldu. Testere bir güzel

bilindikten sonra geri geri gitti; "Şimdi gelip seni kökünden keseceğim. Hele şeftalilerini dök de göreyüm bakayım!" der gibi ağacın üzerine yürüdü.

Daha bahçıvan ağaca yaklaşmadan karısı elinden tuttu:

- Ölümü gör, n'olur hakim ol kendine. Sana söz veriyorum, önümüzdeki yıldan itibaren şeftalilerini dökmeyip büyütecek. Yine tembellik ederse o zaman ikimiz birden keser, odununu tandırda yakarız.

Bu oyun da ağaçta bir değişiklik yapmadı.

Şimdi bilmek istiyorsunuz küçük şeftali ağacının sözlerini ve neden meyvalarını olgunlaştırmadığını, değil mi? Pekala. Dinleyin öyleyse.

Kulaklarınızı iyi açın. Küçük şeftali ağacı konuşmak istiyor. Artık çıt çıkarmayın; bakalım küçük şeftali ağacı ne diyor. Serüvenini anlatacak galiba:

"Biz yüz, yüzelli şeftali bir sepette duruyorduk. Güneş zarif kabuklarımızı kurutmasın, al yanaklarımıza toz konmasın diye bahçıvan üstümüze asma yaprağı örtmüştü. İncecik asma yaprağından hafif bir yeşil ışık giriyordu içeri. Bu renk yanaklarımızın allığıyla karışıp çok hoş bir manzara oluşturuyordu.

Daha güneş doğmadan koparmıştı bahçıvan bizi. Bu yüzden bedenlerimiz serin ve nemliydi. Sonbahar gecelerinin soğuğu hâlâ üstümüzdeydi. Yeşil yaprakların arasından hafif bir ışık geçip sıcağı içimize işliyordu.

Tabii, biz bir ağacın çocuklarıydık. Bahçıvan her yıl aynı zamanda annemin şeftalilerini toplayıp sepete koyuyor ve şehre götürüyordu. Orada ağacın evinin kapısını çalıyor, sepeti verip köye dönüyordu. Şimdi de öyle ya.

Dediğim gibi biz yüz, yüzelli olgun ve sulu şeftaliydik. Benim de tatlı ve leziz suyum vardı. Yumuşak, incecik kabuğum çatlayacak gibiydi. Yanaklarımın kırmızılığını görsen mutlaka çıplak olduğum için utandığımı sanırdın. Hele hele, yıkanmış gibi üstümde başımda sonbahar çiyleri vardı.

İri, çetin çekirdeğim yeni bir yaşamı düşünüyordu. Daha iyisini söyleyim, ben yeni bir hayatı düşünüyordum. Çekirdeğim ayrı değildi benden.

İlk bakışta görülmek için bahçıvan beni sepetin üstüne koymuştu; belki de daha iri ve sulu olduğum için. Kendimi övmüyorum burada. Fırsatını bulan her şeftali gelişir, büyür ve olgunlaşır, bol sulu olur. Ama tembellik edip de kurtlara aldanan, onlara derilerine, etlerine, hatta çekirdeklerine kadar girme izni veren şeftaliler gelişemez.

Sepette durduğumuz gibi ağanın evine gitmiş olsaydık, ben ağanın sevgili kızına nasip olacaktım. Ağanın kızı da benden bir ısırık alacak, fırlatıp atacaktı. Ağanın evi tabii ki evinden içeri bir tane şeftali, salatalık, zerdali girmeyen Sahibali ile Pulad'ın evi gibi değildi. Oysa bahçıvan, ağanın kızı için yabancı ülkelerden meyva getirttiğini söylüyor. Kızına uçakla portakal, muz, üzüm, hatta çiçek getiriyor. Bunun için de su gibi para harcaması gerek. Şimdi hesap et bakalım ağanın kızının giysi, okul, yiyecek, doktor, bakıcı, uşak, oyuncak, seyahat ve gezme tozma parasını. Sen de, her ay onbin Tümen, ben diyeyim onbeş bin Tümen; yine az olur.

Gelelim konumuza.

Bahçıvan elinde sepet, bağıın ortasındanki bahçeden geçerken birden ayağının altındaki sıçan yuvası çöktü; nerdeyse yere kapaklanacaktı. Ama ayakta durmayı başardı. O sırada sepet şiddetle sarsıldığından ben kayıp yere düştüm. Bahçıvan beni görmedi; çekti gitti.

Güneş, ışınlarını tüm bağa göndermeye başlamıştı. Toprak biraz ılıktı ama güneş çok sıcaktı. Belki de benim vücudum gibi serindi.

Sıcak yavaş yavaş kabuğumdan geçip etime kadar ulaştı. Vücut suyum da ısındı. Sonra sıcaklık çekirdeğime geldi. Bir süre sonra susamakta olduğumu hissettim.

Annemin yanındayken ne zaman susasam ondan suyumu alırdım; daha çok üstüme vurup beni ısıtsın diye güneşe bakardım. Güneş ışınları üstüme gelir ve yanaklarım sımsıcak olurdu. Annemden su emer, gıdamı alır ve vücut

suyum kaynamaya başladığı. Yüzümdeki damarlar daha bir al al olur, ağırlaşırdım; annemin kolunu eğer, kıvrılırdım. Annem "Güzel kızım, güneşten kaçma. Güneş bizim dostumuz. Toprak bize gıda verir, güneş de onu pişirir. Üstelik sen güneş sayesinde güzelsin. Bak, güneşten kaçınanlar nasıl da sarı benizli ve kemikliler. Güzel kızım, bir gün güneş yere darılır da parlamayacak olursa, yeryüzünde canlı diye bir şey kalmaz; ne bitkiler, ne hayvanlar." derdi.

Bu yüzden gücüm yettikçe kendimi güneşe teslim eder, güneşin sıcaklığını emer ve içimde toplardım. Günden güne güçlendiğimi görürdüm. Hep sorardım kendime:

"Günün birinde birisi güneşi gücendirirse ve güneş de bize küserse ne olurdu halimiz o zaman?"

Nihayet bir gün anneme sordum:

- Anneciğim, günün birinde güneş hanım darılır da bize küserse, ne yaparız?

Annem yapraklarıyla yüzümdeki tozları sildi:

- Neler düşünüyorsun böyle! Sen akıllı bir kızsın. Biliyor musun kızım, güneş hanım birkaç kendini beğenmiş yüzünden küsmez bize. Ama yavaş yavaş ışığını ve sıcaklığını yitirip ölebilir. İşte o zaman başka bir güneş bulmamız gerekir. Yoksa karanlıkta kalır, soğuktan donar ve kururuz.

Sahi, nerde kalmıştık?

Evet, evet, sığın çekerdeğime kadar gelip beni susattığından söz ediyordum. Bir süre sonra vücut suyum kaynamaya, kabuğum kurumaya ve çatlamaya yüz tuttu. Bir karınca koşa koşa geldi, etrafımda dönenmeye başladı. Sepetten düştüğümde kabuğum bir yerden çatlamış ve vücut suyumun bir kısmı dışarı dökülmüş, güneşte katılaşmıştı. Karınca başındaki hortumu öz suyuma sokup içti. Sonra bıraktı beni. Hortumuna baktı, baktı, sonra yine daldırdı hortumunu, kaldırdı duyargalarını. Öyle hızlı çekiyordu ki hortumu kökünden sökülecek sandım birden. Karınca biraz daha zorladı. Sonunda katılaşmış öz suyumu yerinden söküp, sevinerek koşa koşa yanımdan uzaklaştı.

Tam bu sırada bir ses duydum. İki kişi duvar bahçesinden içeri atladı ve koşa koşa bana doğru geldi. Sahibali ile Pulad'dı bunlar. Meyva ile karınlarını doyurmaya gelmişlerdi. Ötekileri gibi bahçıvanın tüfeğinden korkmazlardı. Diğer köylüler adımlarını atmazlardı bağa ama Pulad ile Sahibali ayakları çıplak, yırtık pırtık yamalı bir pantolonla hep dolaşırlardı bağda. Bahçıvan birkaç kez arkalarından ateş etmiş, yine kaçmayı başarmışlardı. O zamanlar ikisi de yedi sekiz yaşlarındaydı.

Uzun sözün kısası, o gün koşa koşa geldiler, üstümden atlayıp anneme gittiler. Baktım biraz sonra geri dönüyorlar; hem de canları çok sıkılmış bir halde. Konuşmalarından bahçıvana kızdıklarını anladım.

Pulad:

- Gördün mü? Bu da bahçenin son meyvası. Bir tanesi bile kısmet olmadı.

Sahibali:

- Ne yapabiliydik ki? Adam bir ay boyunca elinde tüfek ağacın dibinden kımıldamadı.

Pulad:

- Lanet olası köpek herif! Bir tane bile bırakmamış bize. O sulu olanlarından bir tanesini ağzıma tikiştirmeyi ne isterdim, bilemezsin!.. Hatırlıyor musun, geçen yıl ne kadar çok şeftali yemiştik?

Sahibali:

- Biz insan değil miyiz yani. Hepsini birer birer koparıp zıkkımlansın diye o köpek herife veriyor. Suç bizde zaten. Miskin miskin oturup köyü talan etmesine izin veriyoruz.

Pulad:

- Biliyor musun Sahibali, ya bu bağ köyün malı olur ya da bütün ağaçları yakarım.

Sahibali:

- Birlikte yakalım.

Pulad:

- Yakmazsak şerefsiziz.

Çocuklar öylen sinirlenmişti, öyle tepiniyorlardı ki tekme yemekten korktum birden. Ama, yapmadılar. Ben tam

karşılıklıdayken Pulad'ın ayağına diken battı. Pulad eğilip dikenı çıkarırken gözü bana ilişti, ayağındaki dikenı unuttu. Beni yerden alıp Sahibali'ye "Bak Sahibali!" dedi.

Çocuklar beni elden ele dolaştırıp sevindiler. Beni öyle yemek istemediler. Çok sıcağıtım. Serinletip yemelerini istiyordum; o zaman daha çok tad verirdim. Kırış kırış kirli elleri kabuğumu tahriş ediyordu. Ama memnundum halimden. Son zerreme kadar beni lezzetle yiyeceklerini, sonra yalanıp parmaklarını emeceklerini biliyordum. Tadım günlerce, haftalarca damaklarında kalacaktı.

Sahibali:

- Pulad, yemin ederim hiç böyle iri şeftali görmemiştim.

Pulad:

- Hayır, görmemiştik.

Sahibali:

- Havuz kenarına gidelim. Serinletip yersek daha lezzetli olur.

Beni öyle dikkatle götürdüler ki sanki vücudum incecik bir camdan yapılmıştı da bir sarsıntıda düşüp kırılacak gibiydim. Havuz kenarı serin ve gölgeliydi. Kavak ve söğütler öyle serin bir gölge salmışlardı ki daha ilk nefeste serinliği çekirdeğime kadar hissettim. Dikkatle beni suya bıraktılar. Dört küçük ve kirli el sımsıkı suda tuttu beni. Su buz gibiydi. Biraz bekledikten sonra Pulad:

- Sahibali!

- Ha, söyle.

- Diyorum ki bu şeftali çok kıymetlidir değil mi?

- Evet.

- Evet demekle olmaz. Sence ne kadar eder?

Sahibali biraz düşündü:

- Ben de çok değerli olduğunu söylüyorum.

- Mesela kaç?

Sahibali yine düşündü:

- Bir güzel soğutursak...hımmm.. bin Tümen.

- Senin de hiç paradan anladığın yok.

- İyi, maşallah, sen hazinenin başına oturmuşsun; sen söyle bakalım kaç edermiş?

- Yüz Tümen.
- Bin yüzden daha çok ama.
- Valla uydurmuyorum; babamdan duydum.
- Madem öyle, belki ikisi de birdir ha? Ben de uydurmuyorum; babamdan duydum.

Pulad yavşaça dokundu bana:

- Ellerim dondu. Bence yeme zamanı geldi.

Sahibali de dikkatle dokundu bana:

- Evet, buz gibi olmuş.

Sonra sudan çıkardı beni. Dışarı çıkınca dışarıyı sıcacık hissettim. Sandıklarından daha leziz olduğumu göstermek için beni hemen yemelerini istiyordum. Güneşten ve annemden aldığım tüm gıda ve sıcaklığı bu iki köylü çocuğunun bedenine ulaştırmaktı arzum.

Pulad ile Sahibali beni yemeye karar verdiklerinde, ömrümde kaç defa halden hale girdiğimi, daha da kaç defa gireceğimi düşünüyordum. Kendi kendime düşündüm: "Bir zamanlar vücudumun zerreleri toprak ve su idi, bazıları da güneş ışığı. Annem bunları az az topraktan emdi, emdi, dallarının uçlarına kadar ulaştırdı. Sonra annem tomurcuklandı, çiçek açtı ve yavaş yavaş ben ortaya çıktım. Vücudumdaki tüm zerreleri az az annemin bedeninden aldım, güneş ışınlarıyla karıştırdım. Çekirdeğim, kabuğum ve etim oluştu ve nihayet olgun, sulu bir şeftali oldum. Şimdi Pulad ile Sahibali beni yiyorlar. Bir süre sonra zerrelerim onların vücutlarında et, saç, kemik olacak. Elbette bir gün onlar da ölecek.O zaman benim vücudumun zerreleri ne olacak?"

Çocuklar beni yemeye karar verdiler. Sahibali beni Pulad'a verdi:

- Isır bir kere.

Pulad bir ısırık aldı ve Sahibali'ye verdi beni. Sonra başladı yalanmaya. Sahibali de bir ısırık aldı ve beni verdi Pulad'a. Dediğim gibi tadım damaklarında kaldı.

Şimdi etlerim ortadan kayboluyordu ama çekirdeğim yeni bir yaşam düşüncesindeydi. Bir dakika sonra şeftali olarak benden geriye hiçbir şey kalmamıştı. Oysa çekirdeğim ne

zaman ve nasıl yeşermeye başlayacağını planlıyordu. Ben belirli zamanlarda ölüyor ve tekrar diriliyordum.

Son kez Pulad beni ağzına aldı ve son zerresine kadar etlerimi emdi. Beni ağzından çıkardığında artık şeftali değildim. Sert kabuklu, içinde yeni bir yaşamın tohumunu gizleyen canlı bir çekirdektim. Sadece kabuğumu çatlatıp yeşerecek kadar dinlenmeye ve nemli toprağa ihtiyacım vardı.

Çocuklar parmaklarını son defa emip yalandıktan sonra

Pulad:

- Şimdi ne yapalım?

Sahibali:

- Suya girelim.

Pulad:

- Çekirdeğini yemeyelim mi?

Sahibali:

- Bir planım var. Bırak, kalsın.

Pulad beni söğüt ağacının dibine bıraktı. Gerisin geri gitti gitti; sonra koşa koşa sırtüstü suya atladı. Atlarken dizlerini karnına kadar çekmiş, elleriyle dizlerini sarmıştı. Bir an suda kayboldu, çırpındı ve ayağa kalktı. Çevresindeki çamurlar da bu arada suya karıştı. Su çenesinin altına kadar geliyordu. Başından, kulağından, yüzünden yosunlar sarkıyordu.

Sahibali:

- Pulad, yüzünü o yana çevir.

Pulad:

- Pantolonunu mu çıkaracaksın?

Sahibali:

- Evet. Babamın yüzdüğümüzü anlamasını istemiyorum.

Döver yoksa beni.

Pulad:

- Öğleyin döneceğiz eve. Daha vaktimiz var.

Sahibali:

- Tependeki güneşi görmüyor musun yoksa?

Pulad bir şey demeyip yüzünü öbür tarafa çevirdi.

Sahibali'nin suya düşüş sesini duyunca yüzünü çevirdi,

sonra yüzmeye, suya dalmaya ve birbirlerine su atmaya başladılar. "Geç oldu" deyip sudan çıktılar. Pulad pantolonunu birkaç defa silkeledi. Sonra beni de söğütün dibinden alıp yola koyuldular. Bağın sonundaki duvara tırmanıp öbür tarafa atladılar. Köy evleri ağanın bağından daha uzaktı.

Pulad:

- Eee, onun için bir planın vardı hani.

Sahibali:

- Gölge gelsin iyice, sana seslenirim. Tepeye çıkar otururuz, orada sana planlarımı söylerim.

Köyün sokakları tenhaydı ama her taraf sinek ve gübre doluydu. İri bir köpek duvarın üstünden atlayıp ayağımızın önünde durdu. Pulad köpeği okşadı sonra kalkıp evine gitti. Köpek de onun peşinden eve girdi.

Sokak yokuş yukarıydı. Yokuş öylesine dikti ki yol ile Pulad'ın evinin damı aynı seviyedeydi. Sahibali damlardan geçerek evine gitti. Birkaç ev yukarıda kendi evleri vardı. Beni avucunda sımsıkı tutup bahçelerine atladı. Ayakları dizlerine kadar annesinin bir saat önce döktüğü hayvan dışkısına battı. Sahibali'nin bundan haberi yoktu. Annesi ses duyunca evden başını uzattı:

- Sahibali, çabuk babana bir lokma ekmekle su götür.

Sahibali beni tavlaya götürdü ve bir köşede, gübrelerin arasında bir delik açıp beni oraya gömdü. Artık karanlık ve gübre kokusu dışında hiçbir şey anlamadım. Orada kaç saat kaldığımı hatırlamıyorum. Keskin gübre kokusundan neredeyse boğulacaktım. Nihayet üstümden gübrenin kaldırıldığını hissettim. Sahibali'ydi. Beni çıkardı, bir iki kez elleri arasında ovuşturdu, temizlemek için pantolonuna sürdü. Geldiğimiz yoldan gittik; Pulad'ın evinin damına geldik. Annesiyle kızkardeşi damda tezek yaparken kuru tezekleri duvardan alıp istifleyen komşu kadınla konuşuyorlardı.

Sahibali Pulad'ın annesine sordu:

- Pulad nerde?

- Pulad keçiyi kıra çıkardı; evde yok.

Pulad'ı tepede bulduk. Kara keçiyi salıvermiş, otlatıyordu. Kendisi de köpeğiyle birlikte bizi bekliyordu. Pulad ile Sahibali'nin ciltlerinin kabuğumun rengiyle aynı olduğunu farkettim birden. İkisi de güneşte o kadar çıplak kalmışlardı ki tenleri bronzlaşmıştı.

Pulad sabırsızlıkla:

- Eee, planını anlat bakalım.
- Bir şeftali ağacının olmasını ister misin?
- Deli misin, istemezmiyim hiç.
- Gidelim öyleyse.
- Keçiyi ne yapacağız?
- Eve bırakalım.
- Güneş batmadan getirmememi söyledi annem.
- Köpeği başında bırakırız öyleyse.

Pulad köpeğin başını, kulağını okşadı:

- Ben dönene kadar keçiyeye göz kulak ol, tamam mı?

Koşa koşa gittik bir bağın duvar dibine. Sahibali:

- Atla haydi.
 - Artık planını gizlemen gerekmez. Anladım ben. Şeftali çekirdeğini ekeceğiz.
 - Doğru. Çekirdeğimizi bağın ucundaki sırtta dikeriz. Birkaç yıl sonra biz de şeftali ağacı sahibi oluruz. Neden başka bir yere değil de buraya diktiğimizi anlayacaksın.
- Tepede, taşların arasında şeftali ağacı büyümez. Ağaç su ister, yumuşak su ister.

- Tamam tamam, nutuk çekmeye kalkma. Yukarı çıkıp bakayım bir, bahçıvan gelmiş mi?

Bahçıvan henüz şehirden dönmemişti. Pulad ile Sahibali bağın bir köşesinde toprağı kazdılar. Beni açtıkları çukura yerleştirdiler, üstümü kapatıp gittiler.

Karanlık ve nemli toprak beni sardı, sıkıştırıp vücuduma yapıştı. Tabii o zaman yeşeremezdim. Yeşerme gücü kazanmam için bir süre geçmeliydi.

Toprağa işleyen soğuktan kış geldiğini, toprağın karla kaplandığını anladım. Yarım karış mesafeye kadar toprak donmuştu ama toprağın altı beni üşütmeyecek, dondurmuyacak kadar sıcaktı.

Böylece geçici bir süre için hareketsiz kaldım, toprağın altında tatlı bir uykuya yattım. Bahar gelince güçlenerek uyanmak, yeşermek, topraktan çıkmak ve Sahibali ile Pulad için bol meyvalı bir ağaç olmak için uyudum. İri, sulu ve utangaç güzel kızların yanakları gibi şeftalileri olan bir ağaç olmak için.

Kışın gördüğüm rüyalardan pek fazla bir şey hatırlamıyorum. Ama sadece bir düşümde büyük bir ağaç olduğumu, Pulad ile Sahibali'nin üstüme çıkıp dallarımı salladıklarını, köyün tüm çıplak çocuklarının yanıma toplandığını, şeftalilerimi havada kapıştıklarını, lezzetle yediklerini, ağızlarından akan suların göbeklerine kadar süzülüğünü gördüm. Kel bir çocuk durmadan Pulad'a sesleniyordu: "Pulad. Yediklerimizin adı neydi, söylemedin. Eve dönünce büyükanneme ne yediğimi söylemek istiyorum. Çok yedim, ama o kadar lezzetliydi ki hâlâ doymadım. Yine yiyebilirim, yine yiyebilirim."

Üstlerinde hiçbir şey olmayan iki çocuk daha vardı. Ağızlarına, burunlarına, bülülerine sinek üşüşmüştü. Çocuklar ellerine kocaman kocaman şeftali almış, zevkle ısırıp "ih ih" diyorlardı.

Bu düşlerimden biriydi.

Son olarak badem çiçeğini gördüm düşümde.

Hasta ve baygın yatarken yumuşak bir ses geldi birden. Sesle birlikte tanıdık kokuların toprağa girmekte olduklarını hissettim. Şöyle diyordu bir ses: "Badem çiçeği, gel kokunu güzel şeftalinin yüzüne sür. Yine uyanmazsa yüzüne, vücuduna sür ellerini. Güzel kokuyu iyi alır. Her ne ise işte, en kısa zamanda uyandır. Filizlenip yeşerme zamanı. Bütün çekirdekler uyanıyor."

Üstümde ve yüzümde hareket eden badem çiçeğinin elleriyle kokusu öyle hoştu ki hep uyumak istiyordum. Ama olmadı. Uyandım. Tekrar uyur gibi yapmak istediğimde badem çiçeği: "Artık nazlanma canım. Karnında yaşam tohumu var, yeşermeye, büyümeye, meyva vermeye karar verdin, öyle değil mi?" dedi.

Badem çiçeği güzel bir gelin gibiydi. Beyaz ve tertemiz

kardan bir elbise giymişti ve dudakları tomurcuklanmıştı. Ben tabii kar görmemiştim. Şeftaliyken annemden öğrenmişim karın nasıl bir şey olduğunu.

Badem çiçeğinin önce kimle konuştuğunu, kimin onu başıma gönderdiğini bilmek istiyordum. Badem çiçeği kollarını boynuma attı, beni öptü ve gülerek "Ne kadar iri cüsselisin! Kucağıma sığmıyorsun!" dedi.

Sonra baharın buraya geldiğini, yeşerip filizlenme zamanının yaklaştığını söyledi.

Bahar ismini duyunca uyuyordum da uyanıverdim sanki. Baharın gelip gittiğini ve henüz kabuğumu yaramadığımı sanıyordum. Bu düşünceler içinde uykumdan sıçradım.

Baktım, karanlık ve ıslak toprak beni kucaklamış naz yapıyor. Kabuğum dışardan ıslaktı ve içerisi terlemişti. Yüzümden su zerrelere dökülüyor, her yanıma sarıyor, bedenime işleyip toprağa gidiyordu. Etrafımda birkaç bitki tohumu vardı ve köklerini yayıyorlardı. Biri basbayağı boy atmış, sanırım topraktan dışarı çıkmıştı. İncecik kökleri başlarını o yana bu yana çeviriyor, gıda ve su zerreciklerini emiyor, bir yerde toplayıp yukarı gönderiyorlardı.

Tanımadığım bir başka bitki tohumu da küçük küçük kök salmış, başını eğmiş, sabırla usul usul toprağı deliyor, yukarılara çıkıyordu. İki gün sonra güneşin doğuşunu izlemeye karar vermişti.

Vücudumun tam altından başka bir kök geçiyor; ilerlerken hep gıdıklıyordu beni. Su kenarındaki badem ağacına ait olduğunu söylüyordu. Badem kökleri de var gücüyle toprağın nemini ve gıda taneciklerini emip içine alıyordu. Üstüme akan su, toprağın üstündeki kara aitti ve birkaç gün sonra kesildi.

Bir gün bir hışırtı duydum. Bir grup kara ve akıllı karınca yanıma gelip beni ısirmaya başladılar. Karıncalar güneşin sıcaklığını, bahar kokusunu toprağa getirmişlerdi. Isırmalarından tünel açtıklarını anladım. Bir süre daha beni ısirmaya devam ettiler ama beni delemeyeceklerini anlayınca yollarını değiştirip başka yöne doğru tünel açmaya koyuldular. Toprağım üstüne çıkıp ağaç olacağım

zamana kadar bir daha görmedim onları.

O kadar su içmişim ki şiştiş şiştim ve sonunda kabuğum parçalandı. Sonra minicik beyaz kökümü kabuğumdaki aralıktan dışarı gönderip toprağa saptım. Böylece gelişip kök salacak ve dik durup boy atabilecektim. Sonra minik gövdemi gönderdim dışarı. Başını eğip yukarıya doğru toprağı delmesini, boy atmasını ve güneşi bulmasını öğrettim ona. Minik gövdemin ucunda küçücük bir filizim vardı. Toprakta çıktığımda ondan yapraklı bir gövde oluşturacaktım. İyice kök salıp yiyecek toplayacak hale gelene kadar depoladığım besinleri yiyor, minik köklerimi ve küçücük gövdemi bunlarla besliyordum.

Toprakta boğulmayacağım kadar hava vardı. Dışarının sıcaklığı yine giriyordu toprağa.

Bu sıralarda artık yorgun değildim. Önceleri kendi içimde gelişmişim. Kendimi yok edip yeni bir şey olmuşum. Tabii çekirdek olduğum zamanlar her şeyi tam olan bir çekirdektim; serpilip hareket edemiyordum. Ama ağaç olmak istiyordum artık. Çok eksik olan bir ağaçtım ve gelişip serpilecek çok yerim vardı. Düşünüyordum kendime kendime: Tam bir çekirdekle eksik bir ağaç arasındaki fark, tam çekirdeğin çıkmaza girdiği ve değişmediği takdirde çürüyeceği, eksik ağacın ise önünde çok parlak bir geleceği olduğuydu. Her şey saniye saniye değişiyordu. Bu değişimler üstüste gelince ve belirli bir aşamaya varınca artık bunun o eski şey olmadığını, bambaşka bir şey olduğunu hissederiz. Örneğin ben artık bir çekirdek değil, bir ağaç şeklini almıştım. Minik köklerim ve gövdem vardı; filizlerim, sarı sarı yaprakçıklarım vardı. İki çeneğim arasına, başımın üstüne toplamıştım bunları ve sürekli boy atıyordum. Toprakta çıktığımda vakit yaprakçıklarımı güneşe tutmak istiyordum.

Böylece güneş yapraklarıma yeşil renkler

verecekti. Bol tomurcuklu, sulu şeftalileri olan, çiçekli dalları olan bir şeftali ağacı düşü kuruyordum. Küçücük bir ağaçtım; yine de önümde ne parlak bir gelecek vardı!.. Ceviz iriliğinde bir taş yolumu kesmişti ve yukarı çıkmama izin vermiyordu. Onu delemeyeceğimi anlayınca ister

istememez çevresinden dolanıp yukarı çıktım.

Yukarı çıktıkça güneşin sıcaklığını hissediyor, daha da güneşe doğru uzanıyordum. Şimdi artık toprak üstündeki otlar arasında hareket ediyordum. Sonunda güneşin ışığının az çok toprağı aydınlattığı bir yere geldim. Üstümde incecik bir kabuktan başka bir şey kalmadığını anladım. Birkaç saat sonra bir baş darbesiyle toprağı yardım ve beni karşılamaya gelen ışığı ve sıcaklığı gördüm.

Şimdi toprağın üstündeyim. Bu toprak annemin annesi, benim annem, tüm canlı varlıkların annesiydi.

Oradaki toprak yığnında beyazlara bürünmüş badem ağacı güneşin altında parlıyordu. O kadar mutluydu ki beni de yürekten mutlu etti. Selam verdim. Badem ağacı: "Selam ay kadar güzel yüzüne, canım. Toprak üstüne hoş geldin. Yer altından ne haber?"

Çalılar boy atıp gölge salarken benim hâlâ iki açık yeşil yaprağım vardı ve yeni yeni başımı dik tutabiliyordum. Bir gün Pulad ile Sahibali yanıma geldiler. On, on iki yeşil yaprağım vardı. Boyum kimi bitkilerden daha uzundu ve çalı da benden uzundu. O kadar hızlı boy atıyorlardı ki şaşırıp kalıyordum. İlk, birkaç güne kadar badem ağacını da geçeceklerini sandım. Ama toprakta sağlam köklerinin olmadığını anladığım zaman "Bunlar kısa zamanda solup yok olacaklar" dedim kendi kendime.

Pulad ile Sahibali beni görünce sevindiler. "Bu ağaç artık bizim malımız." dediler. Çaydan birkaç avuç su getirdiler ve dibime doğru döküp gittiler. Galiba bahçıvan o yakınlardaki tarhları suluyordu. Bel sesi duyuluyordu çünkü.

Bahar sonlarına doğru çalılar artık büyüyemeyeceklerini gördüm. Çiçek açıp tanelerini saçıyor ve yavaş yavaş sararıyorlardı. Yaz geldiğinde ben de onların boyundaydım ama henüz dalım yoktu. Biraz daha boy atıp dal vermek istiyordum.

Pulad ile Sahibali sık sık yanıma geliyor ve bazen bir süre oturup benim geleceğim ve kendi planları hakkında konuşuyorlardı. Bir gün de kocaman, pırıl pırıl parlayan kızıl bir yılan getirmişlerdi. Sopa ile yılanın beynini dağıtmışlardı

anlaşılan. Toprağı yarım metre kazıp yılanı oraya gömdüler. Pulad ellerini çırparak "Çok keyifli olacak!" dedi.

Tabii, maksadı bendim.

Sahibali "Bir yılan birkaç misli gübreye bedeldir" dedi.

Pulad:

- Sanırım seneye ilk meyvasını yeriz.

Sahibali:

- Bilmem. Şimdiye kadar ağacımız olmadı ki.

Pulad:

- Olsun. Duyduğuma göre şeftali ağaçları çabuk meyva verirmiş.

Ben de biliyordum bunu. Annem iki yaşındayken iki şeftali vermiş.

Şeftalilerim büyüüp olgunlaştığında ne şekil alacaklarını merak ediyordum. Şeftalilerin vücudumdaki özsuynunu nasıl emeceklerini görmek için en kısa zamanda meyva vermek istiyordum. Şeftalilerimin ağırlık etmesini ve yere degecekmiş gibi dallarımı eğmelerini istiyordum.

Vücudumda incecik borular oluşturmuştum. Köklerimin yerden aldığı bu borular yukarılara gönderiyordu.

Sonbahar ortalarına doğru bu boruları birkaç yerden düğümledim ve köklerim artık yukarıya özsuynunu göndermez oldu. Böyle olunca besinini alamayan yapraklarım sararmaya başladı. Ben de kuyruklarını kestim. Rüzgar esince yapraklarım yere düştü ve çırılçıplak kaldım.

Her yaprağın kuyruğunun köküne küçük bir düğüm atmıştım. Gelecek baharda bu düğümlerin her birinden bir filiz ve dal vermeyi planlıyordum. İlk meyvamı da düşünmüştüm. Annem gibi iki yaşında meyva vermek istiyordum. Tam anımsamıyorum, bedenimde dört beş düğüm vardı. Bunlardan tomurcuk ve çiçek vermeyi düşünüyordum. Hep çiçeklerimi düşünmeyi seviyordum. Hava soğudukça beni bir uykudur alıyordu. Yere kar düşüp de toprak donunca derin bir uykuya daldım.

Pulad ile Sahibali etrafıma çuval parçaları koymuşlardı. Hâlâ ince ve yumuşak bir kabuğum vardı ve kışın her taraf don tuttuğunda tavşanlar için leziz bir yiyecek sayılırdım. Üstelik

soğuk almam da mümkündü. O zaman bahar gelince yeniden kökten yeşerip büyümem gerekirdi.

Bahar gelince her şeyden önce köklerim uyandı, sonra özsuyu gelince gövdem uyandı. Filizlenip kımıldanıp şiştiler. Toprakta vücuduma gelen su vücudumun her organını uyandırıyor ve harekete zorluyordu. Filizlerimde minik minik yapraklar oluşturunuyordum. Filizlerim baş verdiğinde bunları büyütüp genişletecektim. Şimdi goncalarım arpa büyüklüğünde, hatta biraz daha büyük olmuştu. Bana kala kala üç gonca kalmış, diğerlerini obur bir serçe gagalayıp yemişti.

Üç çiçek açtım. Ama işin ortasına gelince üçünü de büyütemeyeceğimi anladım. Çiçeklerimden biri solup düştü. İkincisi badem haline gelmişti. Ona da besin gönderemedim. İkinci çağlam da soldu ve rüzgar esip yere düşürdü. Bunun üzerine tüm gücümü toplayıp eşi benzeri olmayan bir tanecik şeftalime göndermeye başladım. Herkesin bunu görüp gözlerinin fal taşı gibi açılmasını, bu şeftaliyi yiyenin bir daha ağzına başka meyva almamasını istiyordum.

Çiçek açtıktan birkaç gün sonra çiçek yapraklarımı döktüm ve çiçeğimin çanağı içindeki meyvamı beslemeye, büyütmeye başladım. Sonunda çiçek çanağım çatladı ve çağlam ortaya çıktı.

Şeftalim tepeme yakın bir yerdeydi. Daha çağlayken bile beni birazcık eğdi. İstedğim gibi bir şeftali yaptığımda belimin eğileceğini, belki de kırılacağını düşünüp kaygılanıyordum. İster istemez katlanacağım bu zorluklara rağmen şeftalimin solup dökülmesine asla razı değildim.

Doğrusunu isterseniz, gelecek yıllarda şeftalilerimin sayısını bine çıkarmayı planlıyordum. Bu nedenle daha ilk şeftalide kendimi denemeliydim. Çocukların yakınımnda toprağa gömdükleri yılan parçalanmış ve toprağı güçlendirmişti. Bu yılan yüzünden bayağı bayağı dallanıp budaklanmıştım.

Pulad ile Sahibali bu günlerde pek az yanıma geliyorlardı. Sanırım babalarının yanında tarlaya veya hasat ve harman yapmaya gidiyorlardı. Ama bir gün beni görmeye geldiler

ve ellerindeki sopayı yanımda toprağa gömdüler ve beni ona bağladılar. Galiba o gün Pulad birdenbire "Sahibali!" demişti:

Sahibali:

- Ne var, söyle!

Pulad:

- Bahçıvan olacak bu köpoğlu bizim ağacı bulmasın sakın!..

Sahibali:

- Balsa ne olacak sanki?

Pulad bir şey demedi. Sahibali:

- Hiçbir halt edemez. Ağacı biz dikip yetiştirdik. Meyvası da bizimdir.

Pulad düşünceye dalmıştı. Sonra:

- Yer bizim değil ama.

Sahibali:

- Yine de bir halt edemez. Yer, onu ekenin malıdır. Ağaç diktiğimiz şu ufacak yer bizim malımızdır.

Pulad cesaretlendi:

- Evet ya, bizim malımız. Bir halt ederse, yakarız bütün bahçeyi.

Sahibali çıplak ve güneşten yanmış göğsünü yumruklayarak:

- Ölürüm de yaşatmam onu. Bahçesini yakar, kaçarız.

O gün Pulad ile Sahibali o sopayı bana bağlamasalardı, geceleyin mutlaka kırılırdım. Çünkü gece fırtına çıkmış, bütün dalları, yaprakları birbirine katmıştı. Sabahleyin bademin birkaç dalının kırıldığını gördüm çünkü.

Günler günleri kovalıyor ve ben var gücümle şeftalimi irileştiriyor, irileştiriyor, yanakları kızarsın ve sıcak etine işlesin diye güneşte tutuyordum. Kızım vücuduma sımsıkı yapışmış, öyle emiyordu ki bazen vücudum sızlıyordu. Ama hiç kızmıyordum ona. Şimdi anne olmuştum artık ve güzel mi güzel bir kızım vardı.

Sahibali ile Pulad benimle öyle ilgilenir olmuşlardı ki bahçedeki diğer ağaçları unutmuşlardı adeta. Geçen yıllarda olduğu gibi annemin şeftalileri için pusuya yatmıyorlardı. Ben kendimi onların biliyor, vaktiyle beni yedikleri gibi

şeftalim olgunlaştığı zaman onu da koparıp afiyetle yemelerine hak veriyordum.

Bahar başlarıydı. Bir gün Pulad tek başına yanıma geldi; çok üzgündü. İlk kez onlardan birini tek başına görüyordum. Pulad önce suladı beni; sonra otlara oturup yavaş yavaş bana ve şeftalime "Şeftali ağacım, güzel şeftalim. Neler oldu biliyor musun? Neden bugün yalnızım, biliyor musun? Evet, bilmiyorsun. Sahibali öldü. Yılan soktu onu.... "Yaşlı Boncuk Nine" sabaha kadar başında durdu. Sanırım elinden bir şey gelmiyordu. Söylediği bütün ilaçları Sahibali'nin babası ile birlikte kırlardan, dağlardan topladık ama Sahibali yine iyileşmedi. Zavallı Sahibali!..Niye beni yalnız bıraktın bilmem ki?..."

Pulad ağlamaya başladı. Sonra tekrar konuştu:

"Birkaç gün önce, öğleyin kırdan dönerken tepede rastlaştık. Yılan yakalayıp getirmeye karar verdik, hani geçen yıl da toprağını güçlendirsin diye buraya gömmüştük ya... Yılanlar Vadisi'ne gittik. Yılanlar Vadisi'nde istemediğin kadar yılan vardır. Vadinin bir tarafında dağ var. Dağ bir parça kayadan oluşmuş. Hayır; irili ufaklı binlerce taşın gökten yağıp biriktiğini düşün. Yılanların yuvası var taşların arasında. Sıcaktan vücutları ısınınca dışarı çıkarlar. Bizim tarla, komşumuzun tarlası, Sahibali'nin dayıoğlunun tarlası ve birkaç kişinin daha tarlası Yılanlar Vadisi'nde. Her taraftan yılan ısıkları duyulur.

"Sahibali'yle dağın aşağılarında taşların arkalarına bakıyor ve sana semiz bir yılan bulmak için sopalarımızı yılan deliklerine sokuyorduk. Yine böyle çıplaktık. Üstümüzde sadece bir pantolon vardı. Sırtımız o kadar ısınmıştı ki yumurta koysan pişerdi. Bir taştan öbür taşa atlarken birden Sahibali'nin ayağı kayıp sırtüstü yere düştü ve yere düşmesiyle vadide bir çığlığın yankılanması bir oldu.

Sahibali sırtüstü yatarken bir yılan üstüne çıkıp çöreklenmişti. Sahibali bir çığlık daha attı ve oradan vadinin dibine, toprak üstüne düştü. Artık yılanı göz açtırmadım. Önce kafasına indirdim sopayı, sonra karnına; bir kere daha vurdum başına. Karnında iki fare ile bir serçe vardı.

"Sahibali baygın yatıyor ve sesi soluğu çıkmıyordu. Sopası bir yerlere düşmüştü. Yılanın soktuğu yer kızarmıştı. Yılan ayağını veya elini soksaydı, ne yapacağımı biliyordum. Ama sırtının ortasına ne yapabilirdim? Çaresiz, Sahibali'yi omuzuma alıp köye getirdim. "Yaşlı Boncuk Nine" sabahleyin mezar başındayken anneme, Sahibali'yi hemen ona getirseymişim ölmeyeceğini söylüyordu. Ama Sahibali'yi nasıl daha erken yetiştirebilirdim ki? Şeftali ağacı, sen de bilirsin, Sahibali benden ağırdı. Bir eşeğim olsaydı ve geç kalsaydım, o zaman "Boncuk Nine" geciktiğimi söylemekte haklı olabilirdi. Ne gelirdi elimden?..."

Pulad yine ağlamaya başladı. Sahibali ile Pulad'ı çok ama çok sevdiğimi hissediyordum şimdi. Bundan böyle Sahibali'yi bir daha göremeyeceğimi düşündüğümde neredeyse üzüntümden tüm yapraklarımı döküp sonsuza dek kuruyacak ve tomurcuk vermeyecektim.

Pulad ağlamasını bıraktı:

- Artık köyde kalamam ben. Nereye gitsem Sahibali karşımda canlanıyor ve üzülüyorum. Dağa giderken, keçiye kırdı otlatmaya götürürken, taşlara elimi sürerken, hayvan dışkıları üstünde yürürken, ot yolarken, damlara çıkarken hep Sahibali gözümde canlanıyor. Sanki hep beni çağırıyor: Pulad!... Pulad!... Evet şeftali ağacı; bu sesi duyacak gücüm kalmadı. Şehre gidip dayımın yanında bakkal çırağı olacağım. Sahibali'nin yaşaması için ne yapmalıydım, bilmiyorum. Onun gibi düşüp ölmek için ne yapmam gerek, onu da bilmiyorum. Ben küçüğüm, aklım hiçbir şeye ermiyor. Tek bildiğim, artık köyde kalamayacağım. Ben gidiyorum şeftali ağacı. Şeftalini sana bırakıyorum. Pulad kalkıp gideceği sırada şeftalimi ayağının önüne düşürdüm. Pulad şeftaliyi aldı, kokladı, sonra tozlarını sildi. Tepeden aşağı eliyle okşadı beni ve çekip gitti. Ertesi yıl boy atmış, dallanıp budaklanmış, iyice serpilmişim. Yirmi otuz çiçeğim vardı. Başımı dik tutabiliyor, öteye beriye uzanıp bahçenin diğer taraflarını seyredebiliyordum.

Bir gün böyle bakınıp dururken bahçıvan farkedip yanıma geldi. Sevinçten ne yapacağını bilmiyordu. Yaprak ve ieklerimin Őeklinde kimin çocuğu olduğumu anladı. Hiç zahmet çekmediği halde bahçesinde güzel bir Şeftali ağacı bitmişti. Para uğruna köylüleri kendine düşman eden zengin bir adamın uŐaklıđını yapan bahçıvan eline düŐmüŐtüm ya; buna çok üzülüyordum.

On onbeş Şeftali vermiŐtim. Ama Şeftalilerimin kime nasip olacağını dŐsndke kendimden nefret ediyordum. Beni Pulad ile Sahibali dikip büyütmüŐtü. Şeftalilerim de onların hakkıydı.

Bir gün bir fikir geldi aklıma. O gün Şeftalilerimi dökmeye başladım. Bahçıvan durumu farkettiğinde dalımda hiç Şeftali kalmamıştı. Yerimin kötü olduğunu dŐsnd ve yüksek sesle "Seneye yerini deđiŐtiririm. Böylece hem iyi su alırsın hem iri ve güzel Şeftaliler verirsin." dedi.

Ertesi bahar kklerimi uyandırdığımda tüm dzenimin bozulduğunu, bazılarının kuruduğunu, bazılarının da yolunduğunu gördüm. Tabii sağlam kalan köklerim az değildi. İlkin sağlam olan kklerimi nemli toprağa daldırdım, sonra yeni yeni kökler çıkartıp çevreye gönderdim. Sonra filizlenme, yaprak ve tomurcuk verme düŐüncesine kapıldım. Derken annemi tanıdım.

O günden beri ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Bahçıvan bir türlü benden meyva alamadı. Bundan sonra da alamayacak. Ben ona itaat etmiyorum. Şimdi aklı sıra beni korkutmaya, testereyle kesmeye, yıldırmaya alıŐıyor.

Bitti.